

Oikeudenmukainen siirtymä, JTF/JTM ja laaja-alainen turvetyöryhmä

Bioenergia ry:n
jäsenwebinaari

Hannu Salo
toimialapäällikkö,
turve ja kasvualustat
Bioenergia ry

18.6.2020
Klo 10.00 – 11.00

Esityksen sisältö

A. Oikeudenmukainen siirtymä & JTM + JTF

- Bioenergia ry:n visio taustana oikeudenmukaiselle siirtymälle
- Oikeudenmukaisen siirtymän käsite yleisesti ja osana EU:n Green Dealia
- JTM ja JTF tarkemmin
- JTF:n lyhyt historia ja rahapotin kasvu kevään aikana
- Kohdentuminen Suomessa
- Beryn kantoja ja näkemyksiä oikeudenmukaiseen siirtymään (kevään lausuntoihin perustuen)
- Esimerkkejä hankkeista mahdollisesti JTF:n rahoitettaviksi
- Maakunnalliset siirtymäsuunnitelmat; energiaturvealan muutos yhtenä lähtökohtana
- JTF:stä todettua ja sanottua

B. Laaja-alainen turvetyöryhmä

- AFRYn selvitys
- Työryhmän työn eteneminen ja muut sisällöt

Bioenergia ry:n visio 2025

Nykytilanteesta kohti 2030-luvun visiota tarvitaan **hallittu siirtymä**. Siirtymän tulee olla **sosiaalisesti oikeudenmukainen**. Se voidaan toteuttaa huomioiden samanaikaisesti ilmasto, toimitus- ja huoltovarmuus, työpaikat sekä verotulot.

Vuoden 2025 osalta yhdistys tähtää siihen, että:

- **investointiympäristö on poliittisen ohjauksen osalta vakaa ja markkinaehtoinen**
 - ilmasto- ja energiapolitiikan isoista asioista sovitaan parlamentaarisesti ja sidosryhmiä kuullen, jotta vältytään poukkoilevalta päätöksenteolta
 - rakennetaan nykyiselle lainsäädännölle, ei korvata sitä
 - bioenergiaa tuotetaan *sivuvirroista ja kestävyysvaatimukset kehittyvät ennakoidusti*
- alan kansainvälinen ja kansallinen kilpailukyky ovat hyvällä tasolla
- bio- ja kiertotalous kasvavat kestävästi ja energia on sen mahdollistaja
- bioenergian käyttö kasvaa nykytasolta korvaten fossiilisia polttoaineita erityisesti lämmön- ja prosessienergiantuotannossa ja liikenteessä
- biomassan hyötykäytön hyväksyttävyys ja bioenergia-alan imago paranevat

Bioenergian käyttö kasvaa – tavoitteena hallittu kasvu

- Bioenergian käyttö tulee 2020-luvulla kasvamaan kivihiilen käyttökiellon, energiaturpeen käytön vähenemisen sekä lisääntyvän biokaasun ja nestemäisten biopolttoaineiden käytön myötä.
- Bioenergian osalta tulee pyrkiä hallittuun kasvuun, joka voisi olla noin 20-25 % luokkaa vuoteen 2030 mennessä
- Energiaturpeen käyttö tulee päästökaupan kiristyessä pienenemään nykyiselläkin verotasolla noin kolmasosaan vuoteen 2030 mennessä
- Energiaturpeen kilpailukyky muita energian tuotantomuotoja vastaan on sitä heikompi, mitä korkeampi on päästöoikeuden hinta. [Analyttikkojen arvioissa](#) päästöoikeuden hintakehitys on heilahdellut koronapandemian aikana, mutta trendi on nousujohteinen ja päästöoikeuden hinnassa on tulevana vuosina nousupainetta, mikäli EU:n vihreän kehityksen ohjelma etenee ja EU korottaa vuoden 2030 päästövähennystavoitettaan
- Energiaturpeen käytön väheneminen tulee arviomme mukaan vähentämään suoraa työllistävyyttä noin 1 000 htv:n verran seuraavien viiden vuoden aikana.
- Muutoksen keskipisteessä olevat ihmiset ansaitsevat oikeudenmukaisen siirtymän uuteen toimintaan alan sisällä tai kokonaan uusilla aloilla.

Mitä tarkoittaa oikeudenmukainen siirtymä (Just transition)?

Sosiaalista oikeudenmukaisuutta, kun yhteiskunnat ja toimialat siirtyvät kohti hiilineutraalia tuotantoa ja kulutusta

- Muun muassa YK on omaksunut oikeudenmukaisen siirtymän periaatteet, ja ne on **sisällytetty myös Pariisin ilmastopöytäkirjaan** (UNFCCC, 2015)
- Oikeudenmukaisen siirtymän keskeinen periaate on niiden ihmisten oikeuksien kunnioittaminen, joita siirtymä koskee eniten (*"Leave no one behind"*). Tämän tulee näkyä työpaikkojen määrän ja laadun sekä toimeentulon turvaamisessa
- Oikeudenmukaisen ilmastopolitiikan valmistelun, seurannan ja arvioinnin on perustuttava vuoropuhelulle, jotta kaikki osapuolet voivat olla sitoutuneita ilmastopolitiikkaan. (UNFCCC, 2016.)

Oikeudenmukainen siirtymä (Just Transition Mechanism/Fund) osana EU:n Green Dealia

- Ilmastoneutraaliin Euroopan unioniin vuoteen 2050 mennessä tarvitaan huomattavia investointeja
- *Green Dealin* eli Euroopan vihreän kehityksen ohjelman avulla ohjataan julkisia investointeja siirtymän rahoitukseen ja pyritään saamaan liikkeelle myös yksityisiä varoja EU:n rahoitusvälineiden, erityisesti InvestEU-ohjelman, kautta
- Tavoitteena on saada aikaan vähintään biljoonan euron investoinnit (27.5. esitetty elpymispaketti 750 mrd € tähän päälle - ehtona rahoitukselle olisivat mm. ”kestävät ilmasto- ja ympäristöratkaisut” ...)
- Sosiaalisesti oikeudenmukainen siirtymä on otettava huomioon ohjauskeinoissa EU:ssa ja kansallisella tasolla

*”It is a generational transition towards climate neutrality by mid-century. **But this transition must be just and inclusive – or it will not happen at all.***

***In regions that will have to make a bigger step than most, we will support people and businesses with a targeted just transition mechanism. It will cut across different funds and instruments and attract the private investment we need.”** Ursula von der Leyen 28.11.2019*

- Ehdotus oikeudenmukaisesta siirtymästä julkaistiin 14.1.2020, alkuperäinen rahaston (JTF:n) jakoesitys maittain 16.1.2020 ja EU-komission Suomen maaraportti helmikuussa

JTM ja JTF tarkemmin

JTM (Just Transition Mechanism) = oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

- Joillakin alueilla siirtymä aiheuttaa erityisen voimakkaita taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Näille tarjotaan JTM:n avulla räätälöityä taloudellista ja käytännön tukea, jotta kaudella 2021–2027 saadaan investoitua vähintään 100 miljardia euroa niillä alueilla, joilla siirtymän yhteiskunnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat suurimmat
- Mekanismin avulla rahoitetaan investointeja, joilla autetaan fossiilisten polttoaineiden arvoketjuista riippuvaisia työntekijöitä ja yhteisöjä. Mekanismi keskittyy auttamaan alueita ja sektoreita, jotka ovat riippuvaisia hiili-intensiivisestä tuotannosta.
- Mekanismi tarjoaa tukea vähäpäästöiseen ja ilmastokestävään toimintaan siirtymiseen. Se mahdollistaisi mm. uudelleen koulutautumista ja työllistymistä uusilla sektoreilla. Komissio auttaa jäsenmaita ja alueita valmistelevaan vaaditut suunnitelmat muutosta varten.

JTF (Just Transition Fund) = oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, yksi JTM:n kolmesta rahoituslähteestä (muut kaksi: InvestEU -lainajärjestely yksityiselle ja "Public loan facility –lainat" julkiselle sektorille)

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

- Alkuperäisen JTF-esityksen mukaan Suomen osuus oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista näytti jo suhteellisen hyvältä ja suorastaan erinomaiselta, JOS komission uusin ehdotus hyväksytään JA muu rahoitus voidaan lopulta osoittaa Alkuperäinen ehdotus vielä kertauksena (lopulliset yksityiskohdat syksyn aikana ja rahaston ”saanto” jäsenmaiden välisissä neuvotteluissa, uusia tietoja tulee lähes päivittäin, esim.

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/talous/artikkeli-1.1119776>):

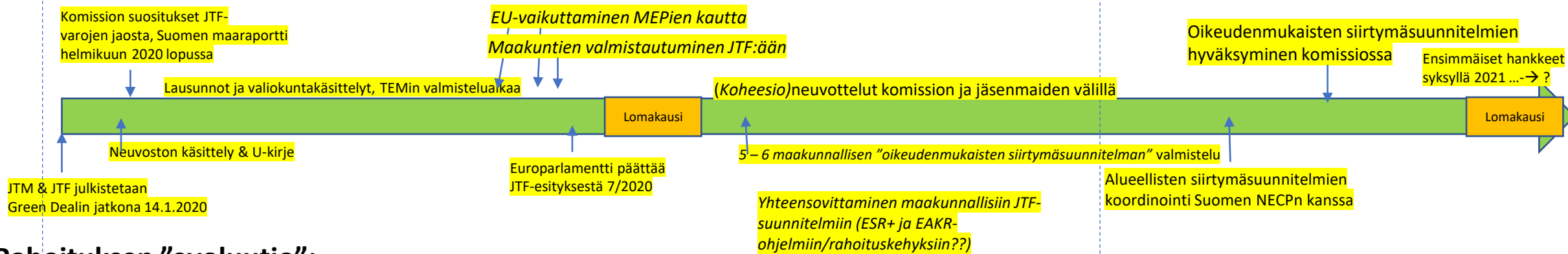
- 164,8 miljoonaa euroa koko kaudelle 2021- 2027
- JTF-varoihin on lisättävä 1,5 - 3 -kertaisesti varoja EAKR:stä ja ESR+:sta
- Lisäksi rahastoon tulee osoittaa kansallista osarahoitusta koheesiopolitiikan rahastojen sääntöjen mukaisesti → kokonaisrahoitus JTF:n puitteissa Suomessa olisi maksimissaan 749 miljoonaa euroa
- EU:n rahoitusosuus olisi siten alustavien arvioiden mukaan noin 412 miljoonaa euroa ja tarvittavan kansallisen julkisen ja yksityisen vastinrahoituksen määrä noin 337 miljoonaa euroa
- Tämä edellyttää ”hiili-intensiivisissä” maakunnissa lopulta laajaa sitoutumista ja yhteistyötä alkaen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmista rahoitussitoumuksiin ja lopulta hankkeiden toteuttamiseen → tähän valtakunnallisilla toimijoilla, kuten etujärjestöillä, tulisi olla edellytyksiä luova merkitys

JTF:n lyhyt historia 14.1. – 17.6.2020

2019 2020

2020 2021 → uusi rakennerahastokausi

Rahoituksen "evoluutio":

- I. Komission julkistus 14. – 16.1.2020: JTF potti 7,5 mrd€, josta Suomen osuus **165** M€ osana koheesiopolitiikkaa eli vastinrahoitusta rakennerahastoista ESR+, EAKR), yksityiseltä sektorilta ja kunnilta 749 M€, josta siis JTF 17%
- II. Huhtikuussa asiaa esittelevän raportöörin esityksessä irtikytöntä rakennerahastoista ja potti → 18,5 mrd €
- III. 27.5. Next Generation Europe –elpymispaketin (750 mrd €) myötä JTF potti 40 mrd €:oon, josta Suomelle **968** M€ ...
- IV. Parlamentin päätös heinäkuun alussa & mahdolliset lisäehdot, joita täsmennetään vuoden loppuun mennessä

Mikä on "evoluution" aikana pysynyt samana?

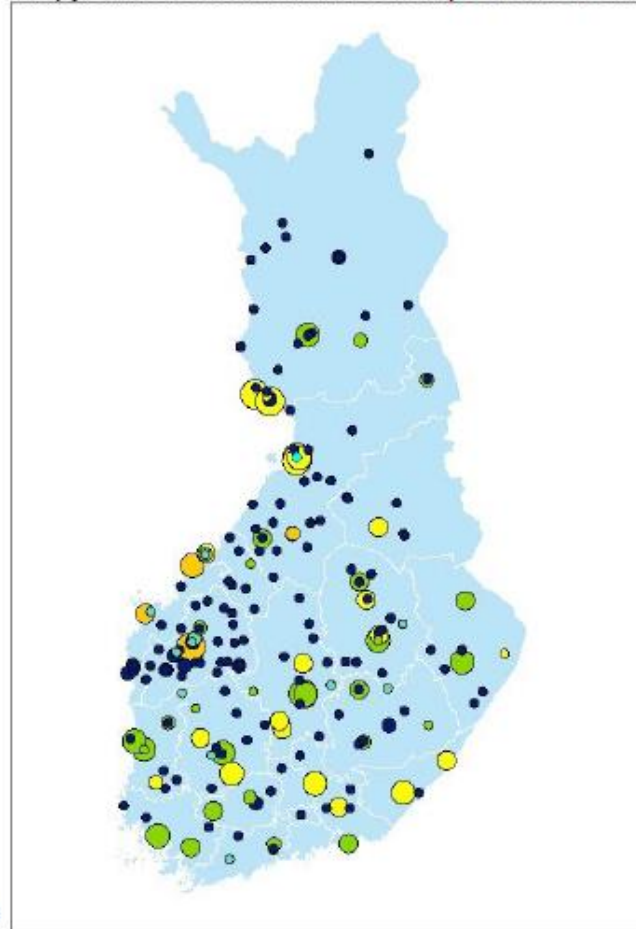
JTF:n "säännöt" toistaiseksi ja tavoitteet: pyrkimys "hiili-intensiivisten alueiden" siirtymän helpottamiseen, työllisyyden parantamiseen, aluetalouden ja elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja alueellisten siirtymäsuunnitelmien mukaiseen omaehtoisuuteen

TURVETTA KÄYTTÄVÄT LAITOKSET ENERGIASEKTORILLA

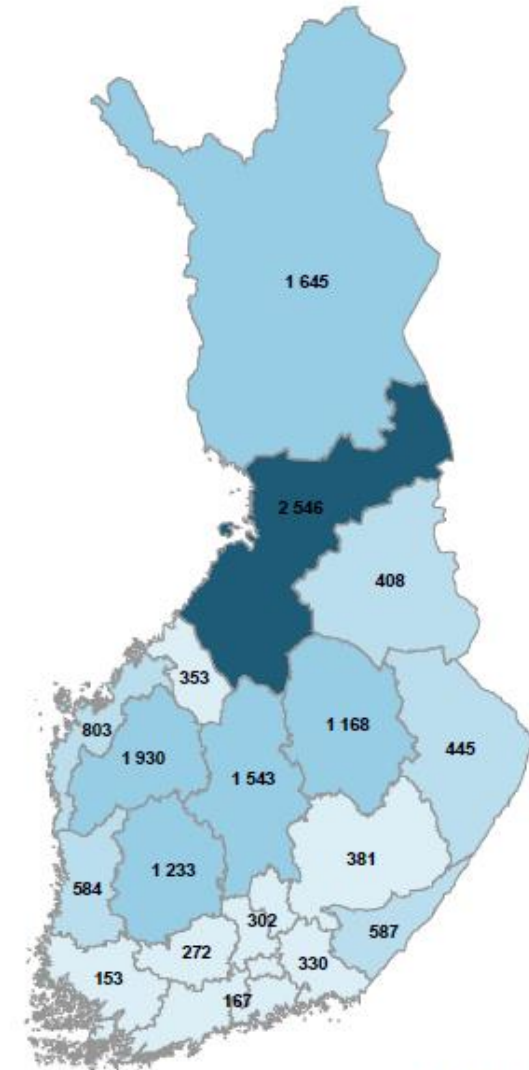
Kaukolämmitykseen, teollisuuteen ja sähköntuotantoon liittyviä energiaturpeen käyttäjiä on Suomessa noin 240

Ympyrän koko indikoi karkeasti turpeen kulutusta

- Kaukolämmön yhteistuotanto
- Sähkön erillistuotanto
- Teollisuuden yhteistuotanto
- Kaukolämmön erillistuotanto
- Teollisuuden erillislämmöntuotanto

Lähteet: Pöyry, kattilatietokanta

Energiaturpeen käyttö GWh/vuosi (2015-2017 keskiarvo)

Energiaturpeen suora ja epäsuora työllistävyys maakunnittain

Energiaturpeen työllistävyys vuonna 2019		
Maakunta	Suora, htv	Kerrannaisvaikutus, htv (x 1,84)
Etelä-Karjala	47	86
Etelä-Pohjanmaa	450	829
Etelä-Savo	51	94
Kainuu	27	51
Kanta-Häme	7	13
Keski-Pohjanmaa	47	86
Keski-Suomi	130	240
Kymenlaakso	25	47
Lappi	90	167
Pirkanmaa	55	101
Pohjanmaa	9	17
Pohjois-Karjala	53	96
Pohjois-Pohjanmaa	357	657
Pohjois-Savo	58	107
Päijät-Häme	2	3
Satakunta	106	196
Uusimaa	2	3
Varsinais-Suomi	4	7
Kaikki yhteensä	1520	2800

Laskelma perustuu maakunnallisiin energiaturvetuotannon (jyrsinpoltto- ja palaturve) aktiivipinta-aloihin sekä Koneyrittäjien vuosi sitten esittämiin laskentaperusteisiin. Muun kuin energiaturpeen tuotantoala eli ympäristö- ja kasvuturpeiden osuus, on vähennetty.

Vuodesta 2015 vuoteen 2019 energiaturpeen tuotantoala on vähentynyt noin 7000 ha. Samalla myös kysyntäsyistä tilapäisesti poissa tuotannosta eli levossa oleva ala on kasvanut. **Energiaturvetuotannon sopeuttamista ja työllisyyden vähentymistä alalla on tapahtunut jo pidemmällä aikavälillä** (hiukan poikkeuksellista tuotanto- ja kysyntävuotta 2018 lukuun ottamatta) eikä vasta vuodesta 2019 eteenpäin.

NUTS 1 = koko Suomi

NUTS -luokitus on Eurostatin hierarkkinen alueluokitus. Siinä kukin jäsenvaltio jaetaan NUTS 1 -tason alueellisiin yksiköihin (3-merkkiset tunnukset), jotka jaetaan NUTS 2 -tason alueellisiin yksiköihin (4-merkkiset tunnukset), jotka puolestaan jaetaan edelleen NUTS 3 -tason alueellisiin yksiköihin (5-merkkiset tunnukset). Kussakin jäsenvaltiossa voi olla yksityiskohtaisempia hierarkkisia tasoja, jotka jakavat edelleen NUTS 3 -tason ja, joista päättää kyseinen jäsenvaltio. NUTS -alueiden muodostamiseen on asetuksessa määritelty seuraavat alueiden keskimääräiset väestölliset raja-arvot:

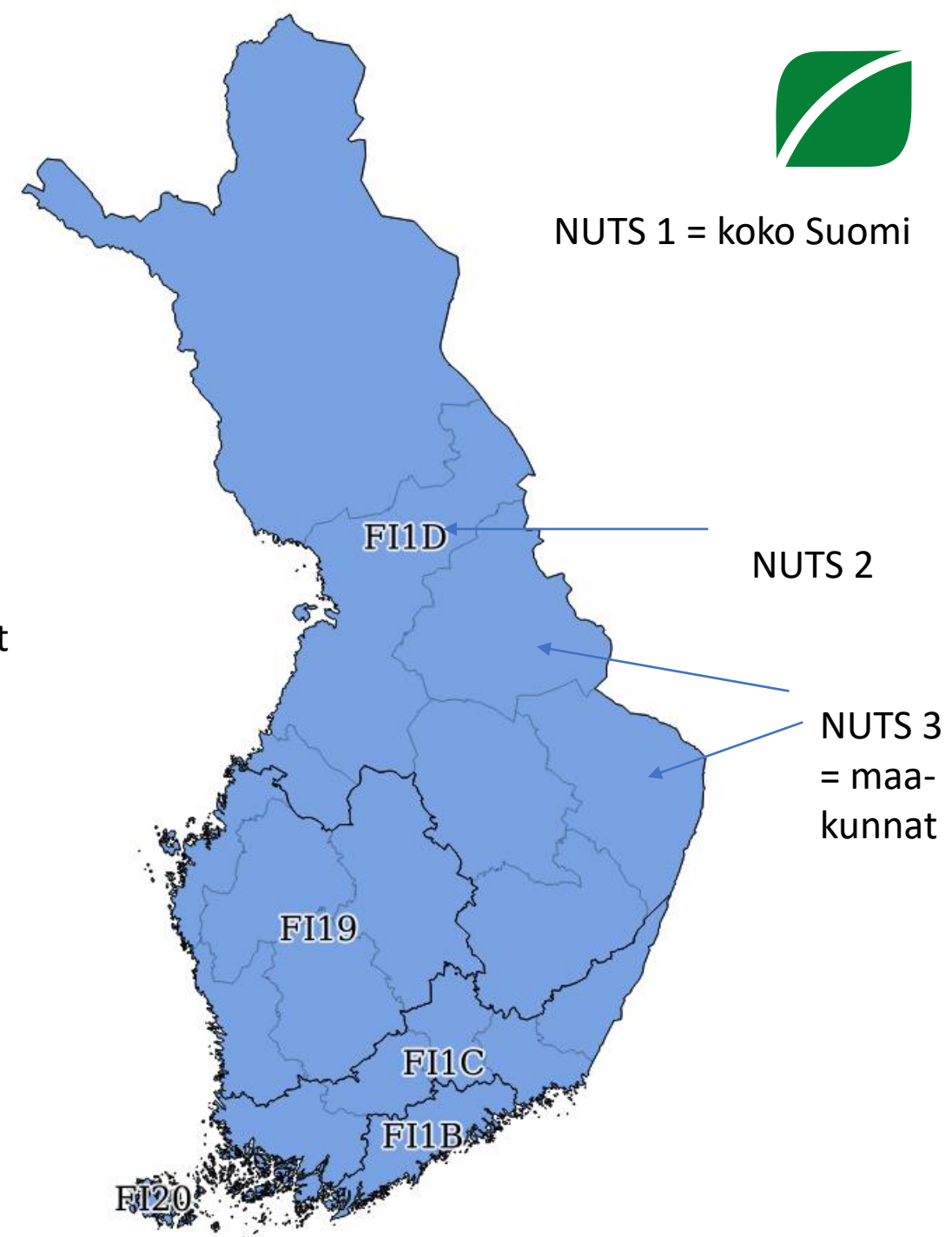
Aluetaso minimi maksimi

NUTS 1: 3 milj. - 7milj.

NUTS 2: 800 000 - 3 milj.

NUTS 3: 150 000 - 800 000

NUTS alueiden määrittelyssä tulee asetuksen mukaan suosia hallinnollisia alueita ja muuten maantieteellisesti määriteltyjä alueita.

Mitä JTF:n kautta rahoitetut toimet voisivat olla Suomessa erityisesti BEryn kannalta?

- **Turvetuotannon ympäristöluvan saaneita yrityksiä on kaikkiaan yhteensä n. 200 (pienetkin toimijat mukaan lukien) ja tuotannossa & kuljetuksissa urakoi ainakin 500 koneyritystä tai maatilaa**
 - ➔ Pääsääntöisesti yrittäjät toimivat omalla riskillään; näille mahdolliset siirtymää helpottavat toimet tulisi pystyä suuntaamaan täsmällisesti ja nopeasti, parissa vuodessa. Yrityksiä koskevien toimien tulisi kohdistua samoille alueille (NUTS 3) ja mieluiten samantyyppisten työtilaisuuksien aikaansaamiseen (turvealalta esim. muuhun koneyrittämiseen, ympäristörakentamiseen ja kuljetusalalle). Nykyisten tuotantoalueiden käyttö **muun kuin energiaturpeen tuotantoon** vaatii aikaa ja investointeja niilläkin alueilla, jotka voisivat turpeen laadun puolesta kelvata esimerkiksi ympäristö- ja kasvuturpeiksi. Voitaisiinko myös tällaisia siirtymävaiheen investointeja tukea esim. vientiin suuntautumisen perusteella ...?
- **Turvealalta vähentymässä noin 1 800 htv seuraavan viiden vuoden aikana** (arvio perustuu jäsenten antamiin tietoihin kysynnän ja tuotantopinta-alatarpeen laskusta)
 - Energiaturpeen kysynnän puolittuminen merkitsee suoraan ainakin 1000 henkilötyövuoden vähentymistä
 - ➔ Työntekijätasolla suunnattua koulutusta ja pätevöitymistä muihin töihin, esim. siirtymistä metsäenergian ja yleensä metsätalouden töihin sekä paikallisen energiantuotannon hankkeisiin olisi luontevaa tukea. Haasteena turvetuotannon sesonkiluonteisuus, sillä arviolta ainakin kolmannes suorista henkilötyövuosista kertyy kausityöntekijöiden työpanoksesta.

Jos ajatellaan pääkohderyhmää eli energiaturvetuotannon parissa työskenteleviä, on otettava huomioon

1. Yrittäjien ikärakenne: turvealan koneyrittäjien ja pk-tuottajien keski-ikä on noussut 2010-luvulla ”samassa tahdissa vuosien kanssa” – alalle ei ole tullut nuorempaa polvea → 2020-luvun myötä kaikki eläkeiässä → ”oikeudenmukaisen siirtymän kohdentaminen ja mahdollisuudet ...?”
2. ”Kausityövoiman saatavuus häviää joillakin alueilla jo lähivuosina; osaaminen ja motivaatio?
3. Investointivelka → kalustoa ei ole uskallettu uusia, välttämättömiäkin korvausinvestointeja on jätetty tekemättä → epävarmuus on jatkunut jo pitempään syöden uskottavuutta energiaturpeen huolto- ja toimitusvarmuudelta

→ Jotta oikeudenmukaisen siirtymän toimet ehtisivät vaikuttaa, on kiire!

→ Toisaalta tarjottua rahoitusta ei maakunnissa kannata jättää ottamatta

Energiaturpeen veronkorotus, muut politiikkatoimet ja lisääntyvät kustannukset voivat romahduttaa alan nopeasti ja ajaa ”eniten kärsivät” jo parissa vuodessa muihin töihin, konkursseihin tai työttömiksi. Samalla hallitsematon kehitys jättää tuotantokenttiä paksuturpeisina päästölähteiksi ja haastaviksi jälkikäytön kannalta

Oikeudenmukaista siirtymää palvelisi parhaiten hallittu, ”hidas markkinaehtoinen siirtymä” 2020-luvun aikana niin, että mm. JTM/JTF-toimet ehdittäisiin kohdentaa ja niiden avulla helpottaa siirtymää.

Bioenergia ry:n näkemyksiä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismista (JTM) ja rahastosta (JTF)

- EU:n oikeudenmukaisen siirtymän mekanismista täytyy ottaa kaikki sen tarjoama hyöty irti niillä alueilla, jotka ovat siihen oikeutettuja
- Bioenergia ry tukee komission arviota siitä, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston hyödyntämisessä energiaturpeen tuotantoon kohdistuvien muutosten tulisi olla etusijalla
- Maakunnallisien ”Oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmien” tulisi mahdollistaa siirtymää tukevat toimet hyvillä ja läpinäkyvillä perusteilla monenlaisille toimijoille energiaturpeen polttoaineketjussa, jotta se myös koettaisiin oikeudenmukaiseksi
- Bioenergia ry ei näe perusteltuna vähentää poliittisilla ohjauskeinoilla kestävän kasvu- ja ympäristöturpeen tuotannon mahdollisuuksia maailman soisimmassa maassa.
- Rahoitus ja oikeudenmukaista siirtymää tukevat toimet tulisi kohdentaa niille alueille, joissa vaikutukset ovat suurimmat
 - paljon mahdollisuuksia ja synergiaa bio- ja kiertotalouden sekä kansallisen energia- ja ilmastostrategian (NECP) ja maakuntien vähähiilisyys- ja energiaohjelmien kanssa, esimerkkeinä biokaasu- ja biohiilihankkeiden edistäminen
 - *uudelleen kouluttautuminen ja lisäkoulutus kuuluvat tuettaviin toimiin, ja tässä komission ehdottama ESR+ on tärkeässä roolissa.* Haasteena on mm. löytää keinot, joilla voitaisiin tarjota sesonkiluontoisesta turvetuotannosta vapautuvalle kausityövoimalle nimenomaan kesäaikaisia työtilaisuuksia
- Erilaisten tukien kohdentamisessa yrityksille on pyrittävä varmistamaan, että ne vääristävät mahdollisimman vähän kilpailua.

Bioenergia ry:n näkemyksiä JTM:stä ja JTF:stä ...

- Oikeudenmukaisessa siirtymässä tulee kantaa vastuuta myös energiantuotannon polttoainetoimitusten huoltovarmuudesta, kun energiaturve korvautuu biomassalla
- Oikeudenmukaista ja huoltovarmaa siirtymää kohti ilmastoystävällistä energiantuotantoa tulee edistää myös teknologian kehityksen keinoilla. Esimerkiksi hiilidioksidin talteenotolla voidaan vähentää polttamisen ilmastovaikutuksia ja tuhkalannoituksen kehittämisellä voidaan edistää hiilensidontaa biomassaan
- On tärkeää, että JTF-varoilla voidaan kriteerien täyttyessä tukea siirtymätoimia alueilla yritysten koosta riippumatta. Monet investoinnit esim. kiertotalouteen ja vähähiilisyyteen edellyttävät pk-yritysten ohella isompien yritysten mukaantuloa ja maakuntaa laajemman alueen huomioon ottamista
- Maakunnalliset oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmat ovat ehtona JTF-varojen kohdentamiselle. Avainkysymys on, että oikeudenmukaisen siirtymän hallinnollinen toimeenpano kansallisella ja alueellisella tasolla sujuu joutuisasti sen jälkeen, kun EU-tason linjaukset ovat riittävästi selkiytyneet
- *(JTF-varojen käyttöön on varauduttava kiinnittämällä vaaditusti rahoitusta myös EAKR- ja ESR-ohjelmien rahoituskehyksiin) todennäköisesti tätä vaatimusta ei enää esitetä kevään ”evoluution” jälkeen?*

Maakunnallisiin siirtymäsuunnitelmiin kannattaa panostaa ja niissä esimerkiksi ...

- Paikallinen, jatkuvasti työllistävä uusiutuvan energian tuotanto
- Päästöjä vähentävä / hiilen sidontaa lisäävä toiminta
- Yrittäjyyden ja osaamisen monipuolistamien, pätevoittäminen ja muuntokoulutus alueella → elinkeinorakenteen monipuolistuminen, pysyvyys ja työllistävyys
- ”Resilienssiä” parantavat hankkeet; ilmastonmuutoksen hidastamiseen ja sopeutumiseen tähtäävät toimet
- Energiatehokkuutta ja huoltovarmuutta lisäävät aloitteet
- Infrastruktuurit, joilla voidaan vaikuttaa alueen vetovoimaan ja taloudellisen aktiviteetin lisääntymiseen
- Kaikki ”koheesiota” edistävät ja syrjäytymistä ehkäisevät prosessit

JTF ja oikeudenmukainen siirtymä ”suurine seteleineen” helposti politisoituu

- ”... tiedetään, että EU:sta tulee satoja miljoonia euroja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) Suomelle. Sitä kautta voidaan katsoa myös turpeesta luopumista nopeutetusti.”
<https://yle.fi/uutiset/3-11403808> ja <https://yle.fi/uutiset/3-11249736>
- ”Reilua siirtymää” on kaupattu alkukevästä liian kevyesti ratkaisuna melkein ”kaikkeen”; lisätyn rahoituksen mahdollisesti toteutuessa, se voisi sitä ollakin siihen yltäville maakunnille
 - varojen jakautuminen eri alueiden kesken voi herättää intohimoja ja järkevä kohdentaminen/ajoittaminen ohjelmakaudelle olla haastavaa?
- <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/talous/artikkeli-1.1119776>

Jo toteutettuja oikeudenmukaisen siirtymän toimia löytyy mm. Kanadasta, Saksasta, Ranskasta, Espanjasta ...

- Esimerkkimaissa ilmastotoimien haasteena on ensisijaisesti hiilikaivosten sulkeminen.
- ”Suomessa ei ole turvetuotantoa lukuun ottamatta juurikaan elinkeinotoimintaa, jota pitäisi ilmastonmuutoksen hillinnän vuoksi tuntuvasti rajoittaa.” (SAK 28.1.2020)
- Eurooppalainen AY-liike jo vuonna 2015: ”Oikeudenmukainen siirtymä huomioitava ilmastotoimissa - ilmastoon liittyvät toimet eivät ole ainoastaan ympäristökysymys

Kysymyksiä, kommentteja ja keskustelua oikeudenmukaisesta siirtymästä?

Seuraavaksi jatkamme laaja-alaisen turvetyöryhmän
asioihin ...

Laaja-alainen turvetyöryhmä

”Polttoturpeen käytön korvaamista korkeamman
jalostusasteen tuotteilla selvittävä työryhmä”

Toimikausi 31.3.2020 – 31.3.2021

Laaja-alainen turvetyöryhmä

TEM:n asettama työryhmä, jossa 18 jäsentä eri organisaatioista *

- Selvittää keinoja, joilla
 - a) turpeen käyttö suuntautuu hallitulla tavalla polton sijasta korkeamman jalostusasteen innovatiivisiin tuotteisiin*
 - b) muutos tapahtuu alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisimmalla tavalla ja ettei muutos vaaranna Suomen sähkön ja lämmön toimitus- ja huoltovarmuutta*

* Asiantuntijasihteerit: Petri Hirvonen (TEM), Sirpa Karjalainen (MMM), Jussi Rämet (Pohjois-Pohjanmaan liitto)

Jäsenet: Petteri Kuuva (TEM), Veli-Pekka Reskola (MMM), Kaisa Pirkola (MMM), Ville Laasonen (YM), Tuija Vähäkuopus (GTK), Pia Oesch (Huoltovarmuuskeskus), Anne Tolvanen (LUKE), Hanna Aho (SLL), Maria Kopsakangas-Savolainen (SYKE), Hannu Salo (Bioenergia), Jari Kostama (Energiateollisuus), Simo Jaakkola (Koneyrittäjät), Anssi Kainulainen (MTK), Olli Sippula (Itä-Suomen yliopisto), Hannu Isokääntä (Suomen turvetuottajat ry)

Työryhmä kokoontunut kaksi kertaa, 31.3. ja 17.6. etänä

Työryhmän tehtävänä on ensimmäisessä vaiheessa ohjata AFRYltä tilattua taustaselvitystä, jossa arvioidaan polttoturpeen energiakäytön kehitystä vuoteen 2030 ja 2040 saakka nykyisillä politiikkatoimilla sekä tilanteessa, jossa polttoturpeen verotusta korotettaisiin asteittain (kaksi skenaariota).

Selvityksessä käydään läpi nykyinen kattilakanta ja sen asettamat polttotekniset vaatimukset turpeen käytön vähimmäismäärälle vuoteen 2025, 2030 ja 2040 sekä tarvittavat lisäinvestoinnit, mikäli turpeen käyttö loppuisi markkinakehityksen tai muun syyn vuoksi kyseisinä ajankohtina.

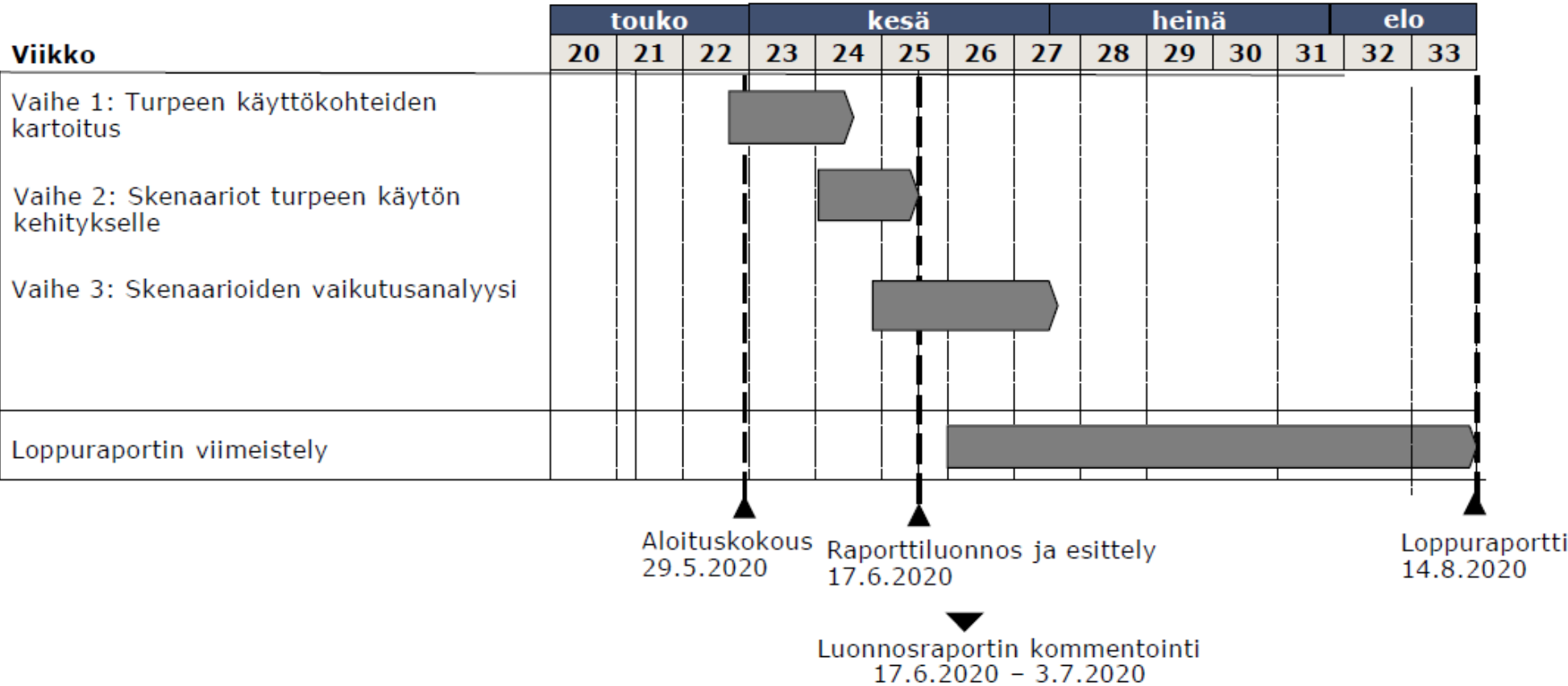

Selvitys polttoturpeen energiakäytön kehityksestä

Alustavia tuloksia selvityksestä

AFRY MANAGEMENT CONSULTING 17.6.2020

Työ tehdään pääosin kesäkuussa, jolloin raporttiluonnos valmistuu kesäkuun puolivälissä

AFRY:n selvitykseltä odotettavat keskeiset tulokset

1. Millä turpeeseen perustuva lämmöntuotanto korvautuisi eri skenaarioissa ja mitkä olisivat tällaisen kehityksen vaikutukset biomassan käyttöön lämmityksessä.
2. Vaikutukset kasvihuonekaasupäästöjen kehitykseen (päästökauppasektori ja taakanjakosektori), työllisyyteen (bruttona sekä nettona turpeen korvautuessa metsähakkeen käytöllä tai muilla päästöttömillä ratkaisuilla), hiilinieluihin (käytön korvautuessa metsähakkeella) sekä muiden turvetuotteiden (kasvuturve, kuiviketurve ja uudet turpeen käyttökohteet, kuten aktiivihiilen valmistus) tuotantoon.

AFRYn selvityksen pohjalta syksyn aikana

1. Työryhmä voi arvioida varsinaisen tehtäväksi antonsa mukaisesti kehityksen vaikutuksia työllisyyteen ja aluetalouteen sekä tarvittavia keinoja, joilla muutos tapahtuu alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisimmalla tavalla ja ettei muutos vaaranna Suomen sähkön ja lämmön toimitus- ja huoltovarmuutta.

2. Työryhmä voi selvittää, millaisia korvaavia mahdollisuuksia energiakäytölle löytyy turpeen uusista innovatiivisista käyttömuodoista, arvioida myös millä muilla tavoin voidaan paikata aluetaloudellisia ja työllisyyteen syntyviä menetyksiä alueilla, joilla turpeen energiakäytön vähenemisen vaikutukset ovat merkittävät *(liittyen suoraan JTM/JTF:ään & alueellisiin siirtymäsuunnitelmiin)*

Lähteitä

- **Delaney, A.M. (2019):** Midlands Regional Transition Team presentation to the Joint Oireachtas Committee on Climate Action November 13th 2019. Regional Enterprise Plan Midlands. https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/dail/32/joint_committee_on_climate_action/submissions/2019/2019-11-13_opening-statement-anna-marie-delaney-chief-executive-offaly-county-council_en.pdf
- **Energiateollisuus (2019):** Kaukolämpötilasto 2018. ISSN 0786-4809. <https://energia.fi/files/3935/Kaukolampotilasto2018.pdf>
- **Energiateollisuus (2020):** Miten puhdas energia ja tarvittava sähkö tuotetaan?. Esitys Työ- ja elinkeinoministeriön verkkoseminaarissa 5.5.2020. <https://tem.fi/documents/1410877/17156670/ET+Jukka+Leskela+050520.pdf/1fb285de-15cc-de38-f051-c8a1c62b5d81/ET+Jukka+Leskela+050520.pdf>
- **European Commission (2019):** Task force on Just Transition for Canadian Coal Power Workers and Communities. Platform for Coal Regions in Transition. https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/task_force_on_just_transition_for_canadian_coal_power_workers_and_communities_-_platform_for_coal_regions_in_transition.pdf
- **European Commission (2020a):** Country Report Finland 2020. SWD(2020) 525 final. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european_semester_country-report-finland_en.pdf
- **European Commission (2020b):** Proposal for a regulation of the European parliament and of the council - establishing the Just Transition Fund. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12113-Fast-track-interservice-consultation-on-the-SEIP-including-a-JTM-and-the-JTF->
- **European Commission (2020c):** EU budget for recovery: Questions and answers on the Just Transition Mechanism. 28.5.2020. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_931
- **Just Transition Centre (2017):** Just Transition. A Report for the OECD. <https://www.oecd.org/environment/cc/g20-climate/collapsecontents/Just-Transition-Centre-report-just-transition.pdf>
- **Kuntaliitto (2020):** Turve energianlähteenä kunnissa – kohti vuotta 2035. Muistio. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Turve%20energian%20lähteenä%20kunnissa%20-%20kohti%20vuotta%202035_1.pdf
- **Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992):** <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921390>
- **Leinonen, A. (toim.) (2010):** Turpeen tuotanto ja käyttö. Yhteenveto selvityksistä. VTT Tiedotteita 2550. <http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/2010/T2550.pdf>**SAK (2020):** Työntekijöille reilu ilmastopolitiikka. Oikeudenmukaisen siirtymän toimeenpano eri Euroopan maissa ja Kanadassa. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry. Julkaisusarja 1/2020. <https://www.sak.fi/serve/tyontekijoille-reilu-ilmastopolitiikka-oikeudenmukaisen-siirtymän-toimeenpano-eri-euroopan-maissa-ja-kanadassa>

Lähteitä, jatkoa

- **Valtioneuvosto (2020c):** Valtioneuvoston U-kirjelmä U2 2020. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_2+2020.aspx
- **Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista (1048/2018):** <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181048>
- **Wahlström J., Kaskela J., Riikonen J., Hankalin V. (2019):** Energiaverotuet ja kustannustehokas huoltovarmuus. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 56/2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-785-7>
- **Bioenergia (2019):** Turvetuotanto työllistää tuhansia. Tiedote 26.3.2019. <https://www.epressi.com/tiedotteet/energia/turvetuotanto-tyollistaa-tuhansia-ihmisia.html>
- **EK & SAK (2019):** Kunnianhimoiset ilmastotavoitteet – yritysten, työntekijöiden ja ympäristön etu. 10.4.2019. <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2019/04/10/ek-ja-sak-kunnianhimoiset-ilmastotavoitteet-yritysten-tyontekijoiden-ja-ympariston-etu/>
- **Government of Ireland (2019b):** Accelerated Exit from Peat will be accompanied by Just Transition for Workers and the Midlands. Press release 8 November 2019. <https://www.dccae.gov.ie/en-ie/news-and-media/press-releases/Pages/-Accelerated-Exit-from-Peat-will-be-accompanied-by-Just-Transition-for-Workers-and-the-Midlands-%E2%80%93-Minister-Bruton-Accelerat.aspx>
- **Yle 10.3.2020:** Suomelle tarjolla reippaasti rahaa EU:lta, jos turpeen energiakäytöstä luovutaan. Uutisartikkeli verkossa 10.3.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-11249736>
- **Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992):** <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921390>
- **TEM (2020b):** Turvetyöryhmän asettamispäätös 8.4.2020. <https://tem.fi/documents/1410877/16402203/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4n+asettamisp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/3d48d28a-c783-e18a-b12b-d5dfec5e879f/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4n+asettamisp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s.pdf>
- **Valtioneuvosto (2019):** Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Pääministeri Marinin hallitusohjelma 2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-808-3>
- **TEM (2020b):** Turvetyöryhmän asettamispäätös 8.4.2020. <https://tem.fi/documents/1410877/16402203/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4n+asettamisp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/3d48d28a-c783-e18a-b12b-d5dfec5e879f/Turvety%C3%B6ryhm%C3%A4n+asettamisp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s.pdf>
- **Valtioneuvosto (2020a):** Reilulla siirtymällä kohti hiilineutraalia Suomea – tiekartta hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi 3.2.2020. <https://vnk.fi/documents/10616/20764082/hiilineutraaliuden+tiekartta+03022020.pdf/1f1dfbea-f623-9197-5352-23a7f1b83703/hiilineutraaliuden+tiekartta+03022020.pdf>
- **Valtioneuvosto (2020b):** Kestävän verotuksen tiekartta. Hallituksen ilmastokokous 3.2.2020. <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/20764082/kestavan+verotuksen+tiekartta+03022020.pdf/bb9cf983-4860-b2b5-4666-79fdef48b22e/kestavan+verotuksen+tiekartta+03022020.pdf>

Kiitos!

hannu.salo@bioenergia.fi